

Decernik

Leto IV. (XI.), šte. 36

Maribor, četrtek 13. februarja 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštne č. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

200 aretiranih

RADI »SLUČAJNE« EXPLOZIJE V POSLOPJU »IL POPOLA DI TRIESTE« JE BILO ARETIRANIH DOSEDAJ ŽE NAD 200 OSEB.

TRST, 13. februarja. Današnji listi poročajo v zvezi z eksplozijo peklenškega stroja v poslopiju »Il Popola di Trieste«, da je aretirala policija večeraj v Trstu in okolici skupno do 200 oseb. Nadaljujejo se tudi hišne preiskave. Atentat je že zahteval prvo žrtv. Politični urednik Fernando Neri, ki so ga v nezavestnem stanju prepeljali v bolnico, je včeraj dopoldne umrl. Kmalu po operaciji se je Neri za trenutek zbudil iz nezavesti in je pri tej priliki rekel tovarišem, ki so bili pri njem: »Sedaj mislim na okrevanje, potem pa sledi maščevanje!« Preiskovalnemu sodniku je izjavil Neri, da je nekaj trenutkov pred eksplozijo videl dva neznanca človeka na stopnišču. Takoj po tej izjavi je padel Ne-

ri zopet v nezavest in ni prišel več k sebi. Nerijeva smrt je bila objavljena šele danes. Neri je bil star 35 let in rodil iz Ancone. Bil je eden izmed duševnih voditeljev tržaškega fašizma.

Ostale tri žrtve katastrofe, urednika Appolonio Dante in Antonio Michich ter uredniški sluga Marcel Bolle se bore s smrtjo. Vsi imajo tako težke poškodbe, da so zdravniki izgubili vsako upanje, da bi mogli okrevati. Redakcija »Il Popola di Trieste« je dobila iz cele Italije številne sožalne brzojavke. Tržaški prefekt je osebno izrekel urednikom prijateljskega lista zahvalo in priznanje Mussolinija.

Boj med Francijo in Italijo v Londonu

ITALIJA HOČE IZSILITI PARITETO S FRANCIJO NA MORJU IN GROZI. — MOŽNOST PROGLASITVE FILIPINOV ZA NEODVISNE.

LONDON, 13. februarja. Včerajšnja konferenca med Briandom in Macdonaldom je izzvala v krogih italijanske delegacije precejšnje razburjenje. Zvedelo se je namreč, da je namreč Briand sporazumno s Tardieuom zahteval za Francijo 724.000 ton. V zvezi s tem so zvečer v krogih italijanske delegacije izjavljali, da bi italijanski zastopniki takoj zapustili London, ako bi ostale velevlasti sprejele to zahtevo Francije. Ostale delegacije seveda italijanske grožnje ne smatrajo za preveč resne, temveč le za poizkus, da bi s pritiskom izsilila pariteto s Francijo.

Kakor poroča diplomatski korespondent »Daily Telegrapha«, se radi japonskega odpora v vprašanju razoroženja na morju računa celo z možnostjo, da bodo Filipinski otoki že v kratkem proglašeni

od Zedinjenih držav za neodvisne, da bi bili Japonci na ta način pomirjeni. Vrh tega bi Japonska potem lažje privolila v ameriško razorožitveno tezo.

RIM, 13. februarja. »Giornale d'Italia« se bavi v daljšem članku v londonsko konferenco in ostro napada interesirane države in njihovo časopisje. List zahteva od neinteresirancev, naj se ne pečajo s konferenco več kakor zahteva kronika. Te besede so naslovljene posebno na jugoslovansko časopisje, katere mu »Giornale d'Italia« očita, da zavzema glede na londonsko konferenco preočitno protitalijansko stališče. List izjavlja, da so jugoslovanska poročila vsehskozni tendenciozna in poziva jugoslovansko časopisje, naj se ne bavi s stvarmi, ki je nič ne brigajo.

»Tigrovi« spomini na svetovno vojno

PARIZ, 13. februarja. Te dni je izšel prvi izvod zadnjega dela pokojnega Georgea Clemenceaua z naslovom »Veličina in težina zmage«. Knjiga je vzbudila tem večjo senzacijo, ker vsebuje trditve in ugotovitve, ki so bile dosedaj večalimani neznane. Clemenceau v svojem zadnjem delu posebno srdito napada maršala Focha, o čegar strategičnih sposobnostih sploh dvomi. Pošteno obračunava tudi s tedanjim predsednikom republike Poincarejem in z ameriškim generalom Pershingom, ki mu očita popolno nesposobnost. Clemenceau proklinja politiko, ki grozi uničiti njegovo delo v Versaillesu. Posebno poglavje pa posveča Nemčiji, ki jo smatra za nepo-

boljšilivega sovražnika Francije in evropskega miru. V zadnjem poglavju se izraža silno ostro proti Briandju in njegovi mirovni politiki. Sviri sicer pred novo vojno, ki pa se mu zdi obenem ven dar neizbežna. Za knjigo vlada tako ogromno zanimanje, da je bilo že dosedaj naročenih nad 200.000 izvodov.

Umor šoferja generala Kutjepova

VARŠAVA, 13. februarja. V neki javni hiši so našli truplo Rusa Lumbova, ki je imel pri sebi potul list pariškega sovjetskega poslaništva. Ne ve se še, ali gre za umor ali samomor. Lumbov je bil zaupni šofer generala Kutjepova.

žavnik piše tako logično, da je njegove argumente težko ovreči. Glede bolgarskega javnega mnenja in bolgarskega tiska pa predpostavlja list tri bistvene pogoje za formiranje balkanske unije: prvič, da unija ne sme biti naperjena proti nobeni državi, drugič, da mora obsegati tudi turško republiko, in tretjič, da se urede med Bolgarsko in sosednimi državami vsi

problemi, ki so na potu balkanskemu miru. Dokler se ne reši vprašanje bolgarskih narodnih manjšin na splošno zadovoljstvo, je pacifikacija Balkana iluzorna. Bolgarija zahteva, naj se napram bolgarskim narodnim manjšinam aplicirajo določbe mirovnih pogodb.

Objavljamo te grške in bolgarske glasove za enkrat samo kot kronisti.

Kakor zatrjujejo ruski emigrantski krogi, nameravajo boljševiki tudi 12-letnega sina velikega kneza Cirila, princa Vladimirja in njegovega 5letnega brata napraviti neškodljiva. Oba princa sta pod skrbnim policijskim nadzorstvom.

Padec iz letala

PARIZ, 13. februarja. Snoči se je pripetila svojevrstna letalska nesreča. Neki vojaški letalec je napravil z nekim civilnim potnikom kratek, poizkusni polet. Pri tem je potnik o priliki, ko se je letalo okrenilo, zgubil ravnotežje, padel iz aparata in treščil 300 m globoko na zemljo, kjer je obležal takoj mrtev. Pilot, ki nezgode ni niti opazil, se je mirno vrnil na letališče in šele tamkaj ugotovil, da je potoma izginil njegov potnik.

Zdravnik morilec žensk

PARIZ, 13. februarja. V Beziersu je bil aretiran neki zobozdravnik, ki je osumljen, da je zastrupil svojo sestro. Poročil je zaporedoma dve sestri, ki pa ste kmalu po poroki umrli. Tudi zdravnikova teta je preminula pod čudnimi okolščinami. Državno pravdnštvo je odredilo ekshumacijo vseh treh trupel.

Vlom v Sokolski dom v Murski Soboti. V noči od 10. na 11. so neznan zločinci vlomili v Sokolski dom v Murski Soboti ter odnesli višico preprogo v velikosti 86 m², nekaj vrvi in orodja. Skupna škoda znaša 3800 Din. Za storilci še ni sledu. Razpisana je nagrada za izsleditev.

Upokojenca so okradli

Danes zjutraj je opazil upokojeni fin. preglednik Štefan T. v Gosposki ulici 50, da so mu v času od 11. tm. neznan storilec odnesli iz kleti iz sodčka 80 l belega vina.

Zanimivo predavanje

Zveza privatnih nameščencev Jugoslavije v Mariboru, priredi v ponedeljek, dne 17. februarja ob 20. uri v novo restavrirani prvorani hotela pri »Zamorcu« zelo poučno predavanje. Predavatelj g. prof. Božo Teply bo s pomočjo skioptičnih slik obravnaval temo o postanku stroja. Vstopnina prosta. Vabljeni so vsi privatni nameščenci, kot ostalo občinstvo. — Odbor.

Za one, ki hočejo v Francijo!

Radi brezposelnosti gre od nas veliko ljudi v Francijo. Generalno društvo za imigracijo v Francijo zbira delavce za odhod tja. Da se ljudem odhod olajša in zmanjšajo stroški, je izseljeniški komisariat v Zagrebu odredil, da naj občine zbirajo podatke o osebah, ki nameravajo oditi, predložijo sezname z vsemi podatki sreskim poglavarjem (v Mariboru pol. komisarijatu), ki spet pošljejo vse borzi dela ter sporoče tudi navedenemu Gener. društvu za imigracijo v Zagrebu, Šenoina ul. 30. Društvo bo obvestilo sreske načelnike, ako bo zadostno število — vsaj 25 — takih oseb, katerega dne bo poslalo svoje uradnike, da sklenejo pogodbe in vidijo, če so ljudje sposobni za delo. Sreski načelniki povabijo za dotični dan vse interese na sedež glavarstva, da se sestavijo garantna pisma itd. Ako pa se hočejo javiti posamezniki naravnost, lahko to store pri imenovanem društvu v Zagrebu. Jemljejo se samo zdravi ljudje, izključeni so zlasti ljudje s padavico, nalezljivimi boleznimi, trahomom, lepro, paralizom, srčnimi boleznimi, notorični alkoholiki, oni s kročnimi srčnimi žilami, ljudje slabe telesne konstrukcije itd.

Grki in Bolgari o balkanski konfederaciji

Končno rešenje vprašanja vzhodnih reparacij ter jugoslovansko-bolgarski sporazum sta znatno olajšala atmosfero tudi na Balkanu. To dokazuje tudi dejstvo, da so se zadnji čas začele živahne razprave o zblizanju balkanskih držav zlasti v bolgarskem in grškem časopisju. Največjo važnost je treba polagati na izjave službenih ali polslužbenih osebnosti in listov. V tem pogledu je vsekakor zanimiv članek znanega grškega državnika Papanastasia v polslužbenem listu »Messenger d'Athènes«, ki je izzval pozornost tudi v ostalem balkanskem tisku, ne toliko radi tega, ker bi šlo za kako novo idejo, ampak zato, ker na jasn način razvija argumente v obrambo ideje balkanske unije ali konfederacije balkanskih držav. Tudi ostali atenski tisk posveča zadnji čas tej ideji veliko pažnjo in smatra, da je danes ugoden politični moment, ki more favorizirati realizacijo ideje.

Še večjo važnost treba polagati na izjave bolgarskega časopisja. Dasi mora Bolgarska plačati svojim balkanskim sosedom, zlasti Grški, velike vsote na reparacijah, se vendar tudi v tej državi pričinja preorijentacija v pogledih na politično situacijo na Balkanu. Polslužbeni sofijski list »La Bulgarie« priznava, da so se odnošaji med balkanskimi državami znatno izboljšali. List pravi med drugim: »Ideja o uniji ali konfederaciji balkanskih držav ni nobena novost, ampak se povrača često v zgodovini balkanskih držav ter neizogibno spremlja vse nespornosti in spore med balkanskimi narodi. Občutek nesigurnosti in nezaupanja, dedščina težke preteklosti, še sedaj pritiska na medsebojne odnošaje. O ideji balkanske konfederacije se je razpravljalo tudi na zadnji konferenci mednarodne unije za mir v Atenah, kjer je bilo sklenjeno, da se skliče balkanska konferenca. O tem piše tudi Papanastasi v »Messenger d'Athènes«. On vidi vse zapreke, ki so na potu realizaciji te ideje, veruje pa, da bo balkanska unija vse te zapreke sama po sebi odstranila. Unija bi poleg mnogih drugih imela zlasti to prednost, da bi balkanski polotok osvobodila finančnega in političnega varuštva vseh velikih sil in da bi za balkansko ekonomsko življenje vvela dobo racionalizacije in napredka.

Antanto balkanskih držav bi olajšal zelo važen činitelj: identiteta njihove mentalitete in kulture. Balkanski narodi imajo vkljub vsemu, kar jih loči, intimen občutek, da se lažje zblizajo med seboj nego z zapadnimi narodi. Zato grški državnik veruje, da ideja balkanske zveze ni utopija, ampak perspektiva, ki se more in mora realizirati. Balkanska konferenca naj ustvari potrebno moralno atmosfero in pravno bazo za izgradnjo balkanske unije.

»La Bulgarie« naglašja, da grški dr-

Naša tekstilna industrija

PRVI POČETKI. — RAZMAH PO VOJNI. — KRANJ IN MARIBOR. — POGOJI ZA NADALJNI RAZVOJ.

Kakor skoraj brez izjeme vso drugo industrijo, tako so tudi tekstilno osnovali v Sloveniji tujci, pred vsem Nemci. Prva tvornica je bila na sedanjem svobodnem ozemlju osnovana že l. 1850. v št. Pavlu pri Preboldu. Njej se je l. 1885. pridružila »Bombaževa predilnica in tkalnica Glanzmann & Gassner« v Trzinu na Gorenjskem, leto pozneje pa je bila ustanovljena »Predilnica« v Litiji. To so bile do osvobodjenja edine tri večje tvornice tekstilne stroke v Sloveniji, vse tri pa so izdelovale po ogromni večini le tkanine iz bombaževine, tako, da se lan, katerega je naša zemlja pridelala letno do 300.000 kg, ni predeloval doma, ampak se je kot sirovina izvažal na Češko in v Italijo. Doma so ostale le one male količine, ki so se uporabljale pri domači preliki in tkalski obrti, ki pa je z nastankom novih časov polagoma izumirala, dokler ni naposled gotovo pa po vojni, popolnoma prenehala.

Določitev novih državnih mej s carinami in drugimi težkočami pa je zelo ugodno vplivala tudi na razvoj tekstilne industrije v Sloveniji. Zanj so se pričeli v prvi vrsti zanimati Čehi, in tako je bila že l. 1922. osnovana v Ljubljani prva češko-slovenska družba »Tekstila«. Toda Ljubljana se v tekstilni industriji ni mogla uveljaviti in tako sta se v povojnih letih izoblikovala na Slovenskem pred vsem dva važna nova centra tekstilne industrije: Kranj in Maribor. V gorenjski metropoli, v Kranju, je bila istotako s pomočjo češkega kapitala in čeških strokovnjakov osnovana naša današnja največja tovarna »Jugočeška«, kateri so se potem pridružila še druga slična podjetja. Kranj je s tem zelo mnogo pridobil in se ima za svoj nagli razvoj v najnovejšem času zahvaliti v prvi vrsti ali pa skoraj izključno baš nastanku nove tekstilne industrije.

Prav tako kakor v Kranju pa se je pričela tudi v Mariboru razvijati tekstilna industrija s sodelovanjem češkega kapitala in strokovnih moči. Prva je bila tu osnovana tovarna »Doctor in drug«, ki se je stalno izpopolnjevala in je danes v Mariboru največja. Sledile pa so ji potem

še nove, posebno v Melju, Mlinski ulici itd., tako da jih imamo danes v našem mestu že šest. Skratka torej danes lahko trdimo, da je edina industrija, ki se je v Mariboru v zares lepem in pomembnem obsegu razvila po osvobodjenju, tekstilna industrija. Pri tem je pa treba tudi omeniti, da so med novimi tovarnimi tudi tkalnice za platno, ki predelujejo naše laneno povosmo, tako, da nismo več prisiljeni izvažati sirovin v inozemstvo.

Vzroki, da se je tekstilna industrija pri nas tako razvila, so različni. V prvi vrsti je treba tu omeniti ceneno pogonsko moč in ceneno delovno moč našega delavstva, dalje velik konzum tekstilij v Sloveniji, Jugoslaviji in na bližnjem vzhodu, dobre prometne zveze, bližino morja, ugodno podnebje itd. Konzum Slovenije je s tem več ali manj, posebno v nekaterih vrstah, že docela krit in velik procent, pravzaprav največji pri nas izdelanih tkanin gre že sedaj v veliki pokrajine naše države, deloma pa tudi že preko mej. Pogoji za nadaljni razvoj so pa še vedno dani in bi bilo le želeči, da bi Slovenija postala glavna producentinja tkanin za Jugoslavijo in ves Balkan. Posebno potrebne pa bi nam bile še tkalnice za volnene izdelke, sukno in sploh blago za obleke, ker so tudi za to panogo tekstilne industrije dani pri nas vsi pogoji in predpogoji.

Močno bi se pa naposled dala dvigniti tudi produkcija platna, a še pred tem bi bilo treba misliti na povečanje pridelka lana. Naša zemlja je za kulturo lana zelo ugodna in bi bilo morebiti pametno uvesti kulturo lana posebno tam, kjer se hmeljarstvo zaradi konkurence in neugodnih cen ni obneslo. Prikladno bi pa bilo za to tudi Prekmurje in bi se s tem v zvezi lahko osnovala tvornice tudi v Murski Soboti, kar bi pomenilo veliko blagodat za tamkajšnje delavstvo, ki si mora sedaj iskati zaslužka in kruha v tujini. O tem naj bi resno premišljali vsi oni naši ljudje, ki imajo na razpolago potrebna denarna in druga sredstva, ker tekstilna industrija ima pri nas še veliko bodočnost.

Mariborski in dnevni drobiž

Nova pota v kmetstvu

Dvigniti in izboljšati proizvodnjo kmetijsko-gospodarskih dobrin, doseči, da se to hkrati tudi čimbolj izplača, to je dežela, ki usmerja danes delovanje vse napredne kmetijske javnosti. Gre pač za biti, ali ne biti; ali bo agrarna kriza premagana, ali pa bo sledil najširši gospodarski polom z vsemi posledicami za narod in državo.

Uprav rentabilnost kmetijstva pa ni odvisna zgolj od tehnike pridelovanja in od količine pridelka; pogoj ji je marveč v kakovosti in tipu pridelanega blaga ter v ugodni prodaji le tega. Odtod zaključek: Brez standardiziranja ne bo mogoče priti v okoliščini mednarodni konkurenci, samo organizirano vnovčevanje kmetijskih pridelkov pa more osvojiti in zadostiti domači trg, prodreti tudi na inozemska tržišča ter vrniti kmetu gospodarsko moč in z njo splošno blagostanje podeželja.

Vnovčevanje kmetijskih pridelkov je treba organizirati in racionalizirati. To je ena najvažnejših nalog ne le umnega gospodarskega obratovanja, temveč agrarne politike sploh. Poleg zaščitne carine in drugih ukrepov, pridržanih državnih oblasti, mora seči prizadeti kmetški stan tudi po samopomoči.

In ta samopomoč je v združnih organizacijah. V takih — krajevnih in osrednjih — katerih namen je, določiti pota in najti sredstva, kako naj kmet — ne več individualno, ampak v skupinah — svoje za trg pridelane in odbrane pridelke uspešno vnovčuje.

Trg, kakršen je sedaj pri nas, namreč absolutno ne ustreza več. Kmet-producent ni, oziroma ne more biti tudi dober prodajalec; navadno mu manjka za to potrebna komercialna izobrazba, nima časa in tudi ne zadostne prakse, manjka pa mu skoraj vedno tudi potrebna orientacija o položaju domačega, še bolj pa tujega mednarodnega trga. Tedaj v smislu modernega, pa tudi edino pametnega principa delitve dela: Produkcija spada in ostani v rokah kmeta in strokovnjakov-tehnikov, prodaja, vnovčevanje pa bodi naloga organizirane trgovine kmetijskih pridelkov potom krajevnih, banovinskih in državnih medsebojno povezanih in se izpopolnjujočih enot na zadržni podlagi s strokovno, predvsem komercialno usposobljenim osebje.

Seveda bo taka samopomoč uspešna le tedaj, če bo včlanjen in bo aktivno sodeloval sleherni kmetovalec. Naloga vseh činiteljev bo, da ga pritegnejo, mu vzbude zanimanje, zaupanje in — kar je glavno — voljo, da prispeva s »svojim kamenčkom in zrncom«. — Navsezadnje bo s tem doseženo dvoje: Poleg materialne koristi vsakega člana se bo vzgajal avtomatično misel za skupnost, za solidarnost kmetijskega stanu kot pot k potrebnemu kolektivizmu v malone vseh življenskih, oziroma stanovskih vprašanjih. — Joso.

Iz veterinarske službe.

Za veterinarskega inspektorja ministrstva za kmetijstvo je s kraljevim ukazom imenovan viš. veterinarski svetnik banske uprave v Ljubljani g. Anton Korošec; za višje veterinarske svetnike pa so postavljeni pri sreskih načelstvih: v Mariboru Peter Miklavčič, v Celju Josip Stegu, v Ptujju Bog. Zavadlil; za veterinarske svetnike pa pri sreskih načelstvih: v Mariboru levi breg Peter Škofič, v Prevaljah Fran Baš, v Slov. Gradcu Antonu Peršuh, v Ptujju Viljem Jedlička, v Ljutomeru Al. Škof, v Gornji Radgoni Fran Lobnik, v Dol. Lendavi Anton Šok, za srez Šmarje s sedežem v Kozjem Peter Rihtarič.

Zanimiva zaplemba lista.

Včeraj je bil prvič, odkar izhaja, zaplajen strokovni list poštinskih uslužbencev »Poštni glasnik«. Zaplemba je vzbudila razumljivo senzacijo.

Za avtobusne vožnje na progi Maribor—Rače—Ptuj in obratno

je zaprosilo koncesije mariborsko mestno avtobusno podjetje. Banska uprava prošnje doslej še ni rešila.

Smrtna kosa.

V Kamnici je danes zjutraj umrl upok. železničar Ivan Dvoršak, star 67 let. Pokopan bo na mariborskem mestnem pokopališču v Pobrežju. — V splošni bolnici pa je umrl 40letni bivši mizar Ivan Gselman iz Studencev. — Blag jima spomin!

Okrožni zdravstveni odbori v mariborskem okolišču

so se na levem dravskem bregu razen enega tekom zadnjih tednov konstituirali. Kakor znano, so se na podlagi uredbe bivše oblastne samouprave zdravstvena okrožja na novo razdelila. V srezu Maribor levi breg je 6 zdravstvenih okrožij in sicer v Sv. Juriju ob Pesnici z občinami župnij Sv. Jurij, Zg. Kungota, Sv. Križ in Svečina, v Krčevini za celo mariborsko okolico, v Sv. Lenartu z 21 občinami, v St. Ilju z 14 občinami, v Sv. Trojici in Mariji Snežni. Vsi okrožni zdravstveni odbori razen enega v Mariji Snežni so konstituirani. Člani odborov so vsi župani pripadajočih občin. Načelnik zdravstvenega odbora v Sv. Juriju ob Pesnici je župan Volavšek iz Zg. Kungote, v Krčevini župan Peklar, v Sv. Lenartu župan dr. Gorišek, v St. Ilju župan Swaty. Načelnik odbora v Sv. Trojici, župan Perko iz Gočove, je te dni umrl in je potrebna volitev novega načelnika. V Mariji Snežni se bo izvršilo konstituiranje eno izmed prihodnjih nedelj.

Nujna prošnja

mesarjev in lastnikov mesarskih stojnic vzdolž Koroške ceste od Glavnega trga naprej je ta, da bi se pometanje Koroške ceste obavilo še pred 6. uro zjutraj, ko se začnejo postavljati mesarske stojnice in da bi avtomobili vozili tod z najmanjšo brzino, ki je mogoča. Občinstvu, ki kupuje meso, pač ni vseeno, če je mesarsko blago že zjutraj obloženo s cestnim prahom, ki je zmes vseh mogočih bacilov.

Nezgodna pri delu.

Pri tvrdki »Vatra-Akumulator« v Strossmayerjevi ulici nameščeni pomožni delavec 23letni Ivan Lipovnik se je pri delu zastrel s žvepleno kislino. Morali so ga prepeljati v bolnico.

Glasovanje za »Miss Studenti«

vzbuja med Studenčani veliko zanimanje in odobravanje. Saj služi tudi ta atrakcija zabavnega večera Rdečega križa v Studencih, ki se bo vršil v soboto, dne 15. februarja v gostilni Senica s srečolovom, petjem in šaljivimi prizorčki le zabavi in smeju. Je torej nedolžna predpustna šala, odvisna popolnoma od dobrega razpoloženja občinstva. Ker je čisti dobiček namenjen ferijalni koloniji slabotne študentske dece in je vstopnina (3 Din) zelo skromna, so vljudno vabljeni vsi prijatelji mladine.

Družabni večer Zveze privatnih nameščencev v Mariboru

se bo vršil v soboto z začetkom ob 20. uri v zgornji dvorani Narodnega doma. Prvovrstna godba bo nudila predvsem plesalcem prijeten večer. Srečolov bo pa nudil s 140 nabranimi dragocenimi dobitki slehernemu obilo sreče. Vstopnina v predprodaji Din 5, pri blagajni Din 8. Privatni nameščenci, posetite svojo prireditelje polnoštevilno!

Železničarska godba »Drava« v Mariboru

objavlja prijazno, da ima večji zelo dobro vigrani orkester, ki je za koncerte in plese itd. cenjenim društvom, kavarnam, gostilnam itd. v vsaki zasedbi proti zmernemu honorarju na razpolago. Tozadevna vprašanja naj se blagovoljivo nasloviti na vodjo godbe g. I. Koudelka v Krčevini št. 230, ali na predsedništvo društva »Drava«, Maribor, koroški kolodvor. 443

Tamburaška mladina

privedi veselico dne 16. februarja pri g. Ant. Falež-u v Slivnici pod vodstvom kapelnika L. B. iz Maribora. 446

Otroško rajanje!

V četrtek, dne 27. tm. ob pol 16. uri privedi Sportni klub »Maribor« običajno pustno rajanje malčkov. Kakor vsako leto, bo tudi letos privedite nad vse pestra. Prepričani smo, da bo kot edina otroška prireditelje letošnjega pusta nudila naši deci obilo zabave. 415

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 13. februarja ob 20. uri »Lepa pustolovščina«, ab. B. Kuponi. Zadnji-krat. Za deco neprimerno.

Petek, 14. februarja. Zaprt.

Sobota, 15. februarja ob 20. uri »Radikalna kura«. Ljudska predstava. Pri dramskih cenah.

Nedelja, 16. februarja ob 15. uri »Orlove«. Kuponi. Gostuje Blanka Tomašičeva. — Zvečer ob 20. uri »Takrat v starih časih«. Prvič.

»Radikalna kura« kot ljudska predstava pri dramskih cenah. Nad vse vesela Doboviškova burka s petjem in godbo »Radikalna kura«, ki je pri vseh svojih dosedanjih vpriporitvah v Mariboru, Celju in Ptujju napolnila hišo in kjer zlasti nosilec glavne vloge, priljubljeni komik g. Jos. Daneš izziva salve smeja, se vpripori kot ljudska predstava v soboto, 15. tm. pri dramskih cenah.

Članica zagrebške opere debitira v maribor. gledališču. Zanimiv debut se bo vršil v nedeljo, 16. t. m. ob 15. uri v priljubljeni opereti »Orlove«, kjer nastopi prvič v Mariboru članica zagrebške opere gđ. Blanka Tomašičeva, kot Kitty. Debitantka se ne odlikuje samo po lepem glasu, temveč je tudi zelo lepa odrska pojava. Veljajo kuponi.

»Takrat v starih časih«. V nedeljo, 16. tm. ob 20. uri se bo vršila letošnja premijera izredno priljubljene operete Roberta Stolza »Takrat v starih časih«, ki je v predlanski sezoni žela tolik uspeh, da jo je gledališče letos z nova naštudiral. Zasedba je deloma nova, nastopi ves operetni ansambl, režira g. Harastovič, dirigira g. Herzog. Upamo, da bo opereta radi svoje nad vse zabavne vsebine i radi svoje pristrčne muzike tudi letos zelo privlačna.

Mojstrski klavirski razred na šoli Glasbene Matice.

Glasbena Matica otvori v prihodnjih dneh na svoji šoli mojstrski razred za klavir. V ta razred se sprejemajo gojenci najvišje konservatorijske stopnje. Prijave sprejema in vsa pojasnila daje ravnateljstvo šole, palača Union, III. nadstropje. Poučeval bo v mojstrskem razredu sloviti, tudi v Mariboru dobro znani pianist profesor baron Anatol Vietinghoff, ki je pred nedavnim dal v Mariboru sijajno uspeli koncert. Sloves, ki ga uživa baron Vietinghoff v muzikalnem svetu, nudi dovoljno jamstvo za uspeh. Za Maribor je otvoritev mojstrskega razreda eminentnega kulturnega pomena, ker nudi vsakomur možnost, da se šola na domačem zavodu, kar je doslej lahko storil samo v inozemstvu. Število učencev je omejeno na 8, zato naj se interesi takoj prijavijo.

Ljudska univerza.

Ker se pričakuje veliko zanimanje občinstva za predavanje s projekc. slikami »Japonska žena«, se prične jutri, v petek, predprodaja vstopnic pri ge Brišnik in g. Höferju. Predavala bo Japonka ga Kondo-Kawasse Tsuniko, ki živi sedaj v Ljubljani, vendar je v stalnih stikih z domovino in je poročevalka velikih japonskih časopisov.

Vedno več Slovencev v Braziliji.

Zadnja številka »Slovenskega tednika« v Buenos Airesu javlja, da je sredi januarja prispelo tja zopet novih par sto rojakov in rojakin iz zaslužnjeneja Primorja. Na Paternalu, ki je del mesta Buenos Aires, je nastala že cela slovenska naselbina.

Dar za uboge v Krčevini.

Ob priliki izročitve častne diplome, je častni občan Krčevine, g. Valentin Schäfer, daroval za uboge občine Krčevina znesek Din 1000, za kar izreka odbor plemenitemu dobrotniku pristrčno zahvalo.

Novi sledovi prakulture v Afriki

PRED TISOČLETJI NA ATLASU IN V SAHARI.

V južnih dolinah Atlasa, gorovja v severni Afriki, vidiš danes gole stene in pečene pustinje, ki jih tuintam pokriva suho bodljikavo rastlinje. A v pečinah je vklesana kronika davno preminulega življenja: slike, ki se odlikujejo po svoji silhuetni monumentalnosti, o katerih pa nihče ne ve, kdaj so nastale in kdo jim je avtor. Znanstveni svet se o tem mnogo prepira. Prof. Arriens pravi, da so tam slike vseh vrst divjačine, ki jih danes v severni Afriki sploh več ni. Vse so umetniško skicirane: levi, sloni, leopardi, antilope, gazele, bivoli, koze itd., poleg njih pa slike domačih živali, pri vseh proporcije in kretinje dobro pogojene. Vse slike so v naravni velikosti živali gravirane s kremenom v skale. Umetnik je trebal tedne in tedne, predno je delo mogel dovršiti, trebal pa je tudi 'estve, da se je spenjal po skalah.

Ni verjetno, da so bili merodajni samo umetniški nagibi za izdelovanje teh slik. Moralo je biti nekaj drugega, kar je ljudi gnalo k temu. Pri mnogih prastarih narodih najdemo misel, da posest slike kakega bitja daje višjo moč nad drugim bitji. Nekateri tolmačijo slike kot lovski znamenja, s katerimi so hoteli lažje obvladati zveri. Toda to tolmačenje se ne more nanašati na domače živali, ki so jih spoštovali kakor božanstva. Seveda so te slike mnogo, morda celo več stoletij mlajše. Podobne slike na skalah najdemo tudi pri Assuanu in v dolini Susfanta pri Vagitu. Slike n. amejji Maroka živo spominjajo na staroegiptske hijeroglifске slike na obeliskih. Najbolj se kaže ta zveza pri slikah ovnov s solncem, ki meče žarke na vse strani. Takih slik je mnogo tudi v dolini Atlasa v nadnaravni velikosti. Ti ovni niso nič drugega, nego bog solnca Amonka, ki je imel svoje glavno svetišče od prastarih dob na oazi Siva v Libijski puščavi. Sam Aleksander Veliki ga je smatral tako važnim, da se je dal od svečenika v tem oddaljenem svetišču v puščini kronati za kralja sveta. Francoski profesor Flaman je odkril največjega solničnega ovna pri Bu Alemi in je pri raziskovanju ugotovil, da sega njegov postanek nazaj v pradavno dobo. Profesor Schweinfurth je našel slične slike v kamnu v dolini Nila, poleg njih pa tudi napise, po katerih se da točno ugotoviti, da so slike stare najmanj 4000 let. Pri slikah v Atlasu ni napisov, vendar se po izdelavi in po iz-

rabljenosti lahko sodi, da so nastale priložno v isti dobi. V dolini Susfana so najdeni tudi preostanki barve, iz katere se da sklepati, da so površine med konturami tuintam mazali z rdečkim okerom. Prof. Arriens je v Bu Alnamu pri Kerakdi pod zavarovano izbočino pečine našel dobro ohranjeno sliko v barvah, ki kaže antilopo z mladičem in je izdelana na rumenem peččenjaku v silhuetni obliki z raznimi nijansami okera.

Ti stari umetniki so skoro gotovo pripadali sredozemskemu plemenu, ker na slikah, ki kažejo domače živali, najdemo tudi slike žen z močnimi boki in dolgimi lasmi. Čudna je okrogla oblika glave in napihnjen obraz kakor pri opicah na slikah moških, kojih eden nosi v roki orožje. Prof. Arriens smatra, da gre samo za lovsko masko, kakor na španskih (Altamira) in južnoafriških slikah.

Danes prevladuje mnenje, da je takrat, ko je vladala v Evropi ledena doba, bila v severni Afriki vlažna, deževna klima, in da je v danes nerodovitni Sahari v tisti dobi bilo mnogo rek, polj in gozdov. Da je moralo biti nekoč tam res drugače, dokazuje množina grobov, posejanih po teh danes neplodnih tleh, iz brončne in kamenite dobe, in pravi humus, ki se v njih najde. Najnovejša raziskovanja so popazala, da izsušenje Sahare ni bil nenaden kataklizmatični dogodek, ampak da je napredovalo stopnjema in da je trajalo nekaj tisoč let. Tako nam bo tudi jasno, da je severna Afrika v rimski dobi še bila precej vlažna in da je bila žitnica Rima. Ni izključeno, da so danes gole saharke doline še v zgodovinski dobi bile obraščene z gozdovi in rastlinstvom, in istotako tudi severno področje Atlasa, kjer so še danes prekrasni hrastovi in cedrovi gozdovi. Ta bogata vegetacija je imela tudi bujno favno. Saj se celo danes lahko izpod pečin, na katerih so naslikani noji, najdete ostanke lupin nojevih jajc. Leve, pantre in hijene so iztrebili tam šele nedavno. Hanibal je svoje slovite udomačene bojne slone dobavljal iz svoje domovine. Danes še živi afriški slon, je večji nego indijski, po zgodovinskih podatkih pa so bili punski bojni sloni manjši nego indijski, tako, da so jih mogli na ladiah prevažati preko gibraltarske ožine. Zato vidimo v teh slikah izumrlo vrsto slonov, ki so nam jo ovekovečili umetniki neznane dobe.

Oče 40 otrok

V bližini mesta Macon v Virginiji v Zedinjenih državah živi skromen posestnik, ki bo dosegel prihodnje leto 72 let. S tem pa seveda še ni nič povedano. Ta posestnik, John Beasley z imenom, je namreč ponosni oče nič manj kot 40 otrok. Že kot 18letni mladenič je poročil 17letno hčerko in ko mu je umrla prva žena, mu je zapustila 24 moških in ženskih potomcev.

John Beasley pa si je očitno želel še številnejšo rodbino. Kajti, ko je bil 46 let star, se je poročil v drugič in sicer zopet z dekletom, ki je bila v cvetu mladosti in mu je še dandanes zvesta družica ter mu je rodila dosedaj že 16 otrok. Seveda ni več vseh 40 otrok pri življenju. Štirje dvojčki so umrli kmalu po porodu. Običajno je bilo vedno zbranih okrog enega in istega ognjišča le 10 otrok, kajti starejši so se večinoma že poročili, ko so prišli mlajši na svet.

O vnukih pa je škoda zgubljati besed. Teh Beasley sploh ne more prešteti. Saj ima silne križe že s tem, da si zapomni ime vsakega posameznega. Marsikoga sreča na cesti, ne da bi ga poznal. Vrh tega so raztreseni na vseh koncih in krajih. Nekateri žive v Kaliforniji, drugi v Floridi, drugi zopet v Newyorku in kdo ve še kje. Čudovito je bilo, ko je neki časnikar naprosil Beasleya, naj mu našteje imena svojih otrok. Počasi je pričel: Edna, Elis, Beatrice, Curtis, Carlton, Cleo, John, Thomas, Claudia... Vedno znova se je ustavil in spomin ga je pustil na cedilu. Toda v vsaki mu je vedno priskočila na pomoč njegova žena z najmlajšim otrokom pri prsih. Res velik siromak je Beasley, toda obenem izredno

srečen in ponosen na tako veliko družino. Še sedaj opravlja svoja običajna dnevna dela, ne da bi se pritoževal. In če je bilo njegovo življenje lepo, je obstajalo iz truda in dela.

Stara ljubezen ne zarjavi

V občinskem ženitovanjskem uradu v Sirakuzi sta se zglasila pretekli mesec Josip Perconte in Marija Valeriano ter sta izjavila, da se hočeta poročiti. Uradnik je bil, v službi že osivel gospod, toda takega parčka še ni videl, odkar je uradoval. »Mladi« par je imel namreč skupno nič manj kot 177 spomlad. On 89, ona pa 88. Toda oba sta dokazala, da imajo Sicilijanci ne samo vročo kri, temveč tudi zvesto srce. S tem, da sta se odločila za zakon, so se uresničile stare ljubezenske sanje. Že pred 70. leti se je tedaj 19letni Perconte zaljubil v lepo 18 letno dekle, toda stariši obeh so nasprotovale zakonu in dekle je moralo poročiti drugega. Bila je svojemu možu zvesta in je praznovala z njim tudi zlato poroko. Perconte pa je ostal trdovraten samec. Ko pa je zvedel, da je Marija postala zopet prosta, je stopil k njej in prosil za njeno roko. In tako se mu je končno po dolgih 70 letih izpolnila njegova mladostna želja.

Obsodba stoletnega starca.

V Rubežovu na severnem Poljskem je bil te dni neki stoletni starček obsojen na 7 dni zapora, ker si je v svojem vrtu za svojo potrebo nasadil tobak — brez dovoljenja. Ko so oblasti izvedele za njegovo visoko starost, so mu kazen zbrin-sale.

Če je žena preskromna

V Bruslju se vodi zanimiva pravda za ločitev zakona, ki priča, kako močno so razruvani ponekod že zakonski odnosi. Mlad bankir se je pred petimi leti poročil z lepim, a priprostim dekletom, ki je imelo vse zakonske vrline. Mladi soprog, ki so mu šli posli zelo dobro, je hotel tudi svojo ženo uvesti v svet in družbo. Kupoval ji je dragocene obleke, okraske in druge dragocenosti, hoteč jo napraviti za svetovno damo, s katero bi mogel briljirati v družbi. Na svoje veliko presenečenje pa je opazil, da žene njegovi bogati darovi niso prav nič navduševali, še manj pa njegov napor, da bi napravil iz nje svetovno damo. Čeprav je bila izredno lepa, se ni zanimala za družabno, temveč se je z vso ljubeznijo posvetila le rodbinskemu življenju. Otroci so ji bili nad vse. Istotako tudi ni imela smisla za slavnostne pojedine, na katere je mož tako rad zahajal. Živeti je pač hotela le za svojega moža in svoja dva otroka. Mož je hotel poveriti vzgojo otrok odlični francoski vzgojiteljici, toda ona ni hotela o tem niti slišati. Sama je hotela vzgajati svoje otroke.

Mož je smatral vse to kot oviranje njegovih družabnih ambicij. Nikakor mu ni ugajala ženina izredna skromnost in ponižnost in je zato začel izzivati prepire. Končno je prišlo tako daleč, da je zahteval ločitev zakona. Uboga žena si seveda tega ni mogla tolmačiti drugače, kakor da je vmes kaka druga ženska. Zato se je z vso silo uprla ločitvi, češ da ni nobenega razloga. Posebno odločno pa je še nastopila proti temu, da bi ji odvzeli otroka. »Kakšna sem, to je vedel dobro že poprej, zakaj pa me je poročil,« je izjavila vsa solzna pred sodiščem.

Sodišče se je res postavilo na njeno stran in zavrnilo tožbo na ločitev zakona, češ da to še ni noben razlog za ločitev, ako se žena bolj zanima za družinsko kakor za družabno življenje in sijaj.

Najtežje elektrolokomotive

Je stavila nedavno v promet francoska železniška družba PLM (Pariz—Lyon—Mediterranée). Dozdajna največja lokomotiva sveta v Reihvavaysu v Virginiji je agregat treh enakih lokomotiv, ki so med seboj združene. Pri navedenih francoskih lokomotivah pa gre za enotne stroje na 6 velikih in 4 male osovine z maksimalno kapaciteto 5400 konjskih sil. Gradila jih je tvrdka Perlikon. Skupna teža stroja 160 ton, od česar odpade krog 100 ton na mehanične dele. Stroji vlečejo pri vzponu 8 od sto vlake s težo po 700 ton z brzino 90 km na uro, normalno pa vozijo 110 km na uro. Na progah Pariz—Dijon odnosno Marseille—Nizza prihranijo prilično po eno uro vožnje.

Davek za letoviščarje

Kmetiska stranka v madžarskem parlamentu je vložila predlog zakona o tujskem prometu v tej smeri, da bo moral vsak Madžar, ki bo šel v kako inozemsko zdravilišče, kopalnišče ali letovišče, pri povratku plačati 5 do 10 pengö davka v fond za pospeševanje domačih zdravilišč in letovišč. Glasom statistike gre vsako leto 35.000 madžarskih državljanov na letovišča v Avstrijo, dočim je lanska sezona v madžarskih kopalniščih bila pasivna.

Tekma v laganju

V Berlingtonu se je vršila velika tekma v laganju, kakoršne se vrše tam že dolgo. Prvo nagrado je dobil neki Anton Delano, vpokojeni ladijski kapetan. Na slavnostni seji mestnega občinskega odbora so izročili Delanu medaljo in on je za letos šampion laži v Berlingtonu ter najvažnejša osebnost mesta.

Mleko za zajutrek v vojski

namerava vpeljati Češkoslovaška. Z ozirom na krizo v kmetijstvu je češkoslovaški vojni minister stavil vojnemu ministru predlog, naj bi se mesto črne kave uvedlo za vojake mleko kot zajutrek. To bi pomenilo za češkoslovaško kmetijstvo — računši pol litra na vojaka — dnevno 75.000 litrov večje porabe mleka. Vojno ministrstvo ne stoji na odklonilnem stališču.

Sport

Krmarske smučarske vožnje na Pohorju, ki jih priredi v nedeljo 16. tm. Zimsko-sportni odsek SPD na progah Pesek—Velika kopa, Klopni vrh—Mislinje in Klopni vrh—Ruška koča, bodo nudile vsakemu udeležencu največji užitek. Smuka po grebenih Pohorja je idealna. Dovolj suhega pršiča na stari podlagi. Udeleženci, ki bodo vozili na Veliko kopo ali na Mislinje, se opozarjajo, da vzamejo s seboj članske legitimacije SPD, da bodo lahko uživali ugodnost polovične vožnje na železnici.

Skupinski tek,

ki ga je nameraval prirediti v nedeljo 16. tm. Zimsko-sportni odsek SPD Maribor—Ruše, se radi tekem za državno prvenstvo, ki se bodo vršile isti dan na Gorenjskem, preloži na poznejši čas. Dan bo objavljen pravočasno.

20.30: A. Kerr-Abend: »Wir spielen

Ilirija—Maribor.

V nedeljo, dne 16. tm. gostuje prvo moštvo SK Ilirije v Mariboru proti ISSK Mariboru v prijateljski tekmi. Tekma bo sigurno nudila prvovrsten športni užitek, kajti SK Ilirija je od lanskega leta znatno napredovala. Izgledi za ISSK Maribor niso najslabši, čeprav je moštvo podleglo v nedeljski tekmi, kar je pač pripisati slabemu razpoloženju in dolgemu zimskemu odmoru. Sicer je »Ilirija« v boljši formi, kakor je bila doslej. ISSK Maribor nastopi v nedeljo z moštvom, ki bo igralo tudi vse prvenstvene tekme. Zato je srečanje med ISSK Mariborom in SK Ilirijo tem bolj interesantno, ker se bo videlo, s kakšnimi izgledi stopa ISSK Maribor v spomladansko nogometno sezono.

Smučarsko državno prvenstvo.

Kakor smo že poročali, se bo vršila dne 15. in 16. tm. v Kranjski gori, odnosno v Mojstrani tekma za letošnje smučarsko prvenstvo. Tekmovanje obsega tek na 18 km, skoke in kombinirano tekmovalje. Državni prvak postane oni, ki doseže najboljši rezultat v kombiniranem tekmovalju. Tekmovalci lahko tudi tekmujejo ločeno; torej samo v skoku ali teku na 18 km, ki se itak posamezno oceni. Skoki bodo v soboto, dne 15. tm. na skakalnici v Kranjski gori. Pričetek tekmovalja ob 16. uri. Prijave pol ure pred startom v hotelu Slavec. Najboljši trije tekmovalci prejmejo priznanice. Tek na 18 km bo v nedeljo, dne 16. tm. v Mojstrani. Start v Krmi ob 10. uri. Zrebanje in razlaga proge ob 7.30 istega dne v hotelu Rabič. Prijave najkasneje do zrebanja. Istočasno s to tekmo bo tekma za prvenstvo dravske banovine v smučarskem teku na 18 km, ki jo priredi smučarski klub Dovje-Mojstrana. Tekmovalci, ki doseže najboljši čas dneva, postane prvak dravske banovine. Da se omogoči pri teku na 18 km udeležba vseh verificiranih smučarjev JZSS, se bo tekmovalo v naslednjih 4 razredih; olimpijski tekmovalci, že objavljeni najboljši tekmovalci ter oni trije tekmovalci, ki so pri zadnjem državnem prvenstvu v II. razredu dosegli najboljši rezultat. II. razred: vsi oni tekmovalci, ki so že startali na saveznih prireditvah. III. razred: oni tekmovalci, ki do sedaj še niso startali na saveznih prireditvah. IV. Starostni razred: oni tekmovalci, ki so stari nad 32 let. Najboljši rezultati v posameznih razredih se po številu prijavljenih tekmovalcev ocenijo z 1 do 3 priznanicami. Tekmuje se po tekmovalnem pravilniku JZSS. Prijavnina znaša za osebo Din 10 enkratno, ne glede na vrsto tekmovalja.

Graški Sportklub v Mariboru.

Znani Graški Sportklub bo v nedeljo, dne 23. tm. odigral prijateljsko tekmo z SK Železničarjem.

Ruska umetniška razstava v Beogradu bo te dni otvorjena. Prispelo je že več slik velike kneginje Olge Aleksandrovne, sestre ruskega carja Nikolaja II., znane odlične slikarske umetnice. Pričakujejo še slike slavnega ruskega slikarja Rjepina, ki jih je poslal iz Amerike.

Potrošil boga'o dedščino in se ustrell.

34letni Juri Gornbay v Budimpešti je po očetu podeloval premoženje 300 milijonov zlatih kron. Oženil se je z mlado igralko, potrošil v kratkem vse imetje, dne 10. tm. pa se je ustrell.

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

25

Četrť ure je minilo v globokem molčanju. Ragastens, dasi mu je segala v srce skrivnostna svečanost prizora, nudečega se njegovim očem, je vendarle porabil ta čas tudi za to, da je proučeval obraze, ki so ga obdajali.

Večina teh mož je bila mladih. Na njihovih obrazih se je povdarjal tip laške lepote, v vsem, kar ima strogega in mehkega obnem.

Skupna važnost sestanka je dajala tem različnim obrazom skupen značaj odločnosti in neomajne volje.

Ragastens je zaključil svoje opazovanje z mislijo, ki jo je izrekel sebi samemu takole:

»Smrt božja! To so možje... Ako snujejo zaroto, kar se mi močno dozdeva, potem gorje tistemu, ki mu velja... Toda vruga — proti komu so se zarotili?... Pa »ona«?... Kje je ona?... Kakšno ulogo igra ona v strašni drami, ki jo berem na teh obrazih?... Kakšno ulogo je namenila meni? Česa pač more zahtevati ubogi vitez, pustolovec, ki je prišel brez belih v žepu?»

V tem trenutku se je začelo iz hodnika, po katerem je bil prišel Ragastens, šumenje obleke in lahni koraki. Vse glave so se obrnile v tisto stran.

Z naglim pogledom je vitez še enkrat pomeril skrivnostne osebe, ki so bile zbrane v tej grobnici. In globoko je zavzdihnil!

Skoraj vsi obrazi teh mož so izražali nestrpnost; toda trije ali štiri med njimi so razodevali čustvo, o katerem se vitezove slutnje niso mogle varati: to je bila ljubezen!...

Ob vhodu dvorane se je prikazala ženska. Ragastens je uganil: bila je Primavera! Njen obraz se je skrival pod dolgim črnim pajčolanom, in tudi oblečena je bila črno.

Ob pogledu na ti dve znamenji žalovanja je šlo po vsem zboru začudeno mrmranje; vsi ti možje so ostali in obkolili deklico, ki je stala med njimi, naslanjaje se na steno in v solzah izlivala bolečino, ki je ni mogla več premagati. Eden izmed zarotnikov, starec s sivo brado, se ji je približal in jo prijel za roko.

»Draga Beatrice,« je dejal, »kaj vendar pomeni ta žalna obleka? Govorite... kaj vas je strašnega doletelo?»

Zdaj je Primavera odgrnila svoj pajčolan.

»Nekaj strašnega!« je odgovorila. »Pravo besedo ste rekli, knez Manfredi!... Nekaj strašnega me je doletelo v mojem najnežnejšem čuvstvu... ki je skoraj zatemnelo, gorje mi!« je dodala s tišjim glasom.

In ko so navzoči sprejeli te besede z osuplim molčanjem, je dodala:

»Moja mati je mrtva!»

»Mrtva? Grofica Alma!»

»Umorjena!... Zastrupljena!... Ali je zdaj dovolj? Vi oropani gospodje, vi razlasnjeni knozje, baroni in grofje — ali je treba še več zločinov?... Po tolikem številu ljudi iz prostega naroda, ki so skušali braniti svoje imetje — glejte, je padla zdaj še moja mati... morda edinole zato, ker je moja mati... In venomer je ista roka, ki udarja... neutrudljiva, nikdar sita moritve... venomer je isti človek... isti tiran, ki zasnuje umor — in to je papež!... In venomer je isti človek... isti tiger, ki se vrže na žrtev, izročjen njegovim udarcem... njegov sin... Cezar Borgia!»

»Cezar Borgia!« je vzkliknil vitez de Ragastens zamolklo in prebledel kakor smrt. »Cezar, moj zaščitnik! On, ki mi je dal stotnijo! On, ki pojdem z njim na vojno!»

Ob imenu Borgia so se stresli vsi zarotniki. Nihče izmed njih ni izustil vzklika, toda čustvo nespravljivega sovraštva se je risalo na njihovih obrazih.

»Beatrice,« je zdajci povzel knez Manfredi... »hčerka moja!... Naj vas imenujem s tem imenom, ker vašega očeta ni na mestu, ki bi ga moral zavzemati... Dete moje, zaman iščem besed, da bi potolažile vašo bolelost... Kaj! Rodbina Borgia se je drznila dotakniti grofice Alma! Te matere, ki ste jo vi oboževali, ni več med živimi! Kruta, strašna nesreča je to, dete moje... Toda če vas more kaj na svetu tolažiti, naj vas zavest bližnjega sijajnega maščevanja... Naši prijatelji, vsi navzoči pri tem poslednjem sestanku, ki ste nam ga napovedali, prinašajo dobre vesti... Romagna se giblje... Florenca se vznemirja zaradi močnosti Borgijcev... Bologna in Plombino hočeta vstati... Forli, Cesaro, Imola, Rimini zbirajo čete... Najmanjša iskrica lahko razvname ta požar, ki se pripravlja na tihem...»

Beatrice si je bila obrisala oči. Zazdelo se je, kakor da je trdna volja položila na njeno krasno lice krinko nepreplašne sile...

»Dragi gospodje,« je dejala, »žalost in bolečina, v kateri me vidite, ni oslabila moje gorečnosti... Že enkrat se je Monteforte postavil Cezarju v bran... To pot pa izide od Monteforta znamenje osvobojenja... Vem, da se Cezar pripravlja in hoče marširati nad trdnjavo grofov Alma, ki je poslednje zavetišče naših svoboščin... Zatorej, gospodje, moramo ravno v Montefortu osredotočiti vse svoje odporne moči... In zato vam tam napovedujem sestanek... Ako ima kdo boljši načrt, naj ga pove...»

»V Monteforte!«

Kakor en sam krik je pianil ta kratki, krepki odgovor iz ust vseh navzočih.

»Pazite se moramo,« je nato povzela Beatrice. »Toda prej hočem še izpolniti svojo dolžnost do vas vseh, s tem, da vam predstavim novega tovariša, ki se nahaja med nami.«

Vsi pogledi so se z radovedno prijaznostjo obrnili v Ragastensa.

»Zares,« je dejal knez Manfredi, »videli smo gospoda, ko je pravkar vstopil... Toda ker ste mu mogli edino vi, Beatrice, povedati parolo, ni nihče izmed nas niti z besedo niti z dejanjem izrazil začudenja, ki se je polastilo nas vseh...»

Primavera je prišla viteza za roko.

»Svetlost,« je dejala, »to je vitez de Ragastens, slavna sablja in plemenita duša... Razumeli boste, da me je moral navdati z zaupanjem, ko se me ni bal rešiti, čeprav mu je pretilo sovraštvo Cezarja Borgia!«

Mrmranje simpatije se je začelo naokoli. Knez Manfredi je ponudil Ragastensu roko.

»Vitez,« je rekel, »bodite nam dobrodošli!«

Toda Ragastens v splošno strmenje ni segel v roko, ki mu jo je knez ponudil. Sklonil je bil glavo, in izraz pekoče žalosti je pokrival njegovo sicer tako brezskrbno lice.

V grobnici je nastalo molčanje, polno groznje in nezaupnosti. Primavera se je bila umaknila za par korakov nazaj. Prebledela je in njene oči so s tesnobo

vpraševale viteza...

Ta je zdaj dvignil glavo. Njegov pogled, polt moške samozavesti, se je spustil naokoli po zborovalcih in naposled obstal na Primaveri.

»Milostljiva,« je dejal, »in vi, gospodje, strašno nesporazumljenje se dviga med nami... Ne bilo bi prav od mene, ko bi vam prikival resnico... Naj bodo posledice moje odkritosrčnosti kakršnekoli — povedati vam moram, da sem se zavezal Svetlosti Cezarju Borgia, kakor hitro sem dospel v Rim...»

»Izdajstvo!« je kriknil knez Manfredi, in nekaj bodal se je zlovešče zasvetilo v mraku.

»Ne izdajstvo, gospod!« je odgovoril Ragastens z visokostjo, ki ni mogla izgrešiti svojega učinka. »To je nesporazumljenje, ki niti nise zanj odgovoren!... V drugačnih okoliščinah, gospod, bi s svojim življenjem plačali besedo, ki ste jo pravkar izrekli... Toda zaradi vaše starosti, zaradi vaših skrbi in predvsem zaradi misli, ki vam jih ne bom objasnjeval... vam odpuščam!«

»Odpuščate mi!« je vzrojil starec. »Smrt božja! Nocoj je prvokrat, da se tako govori s knezom Manfredi!«

»Da, gospod... in pravico imam, da govorim tako, ker ste me razžalili s krivično obtožbo! Makar da bi bili kralj, cesar ali najvišji svečenik — jaz revež sem višji od vas, ker si ne dovoljujem, da bi vračal enako z enakim.«

Ragastens je govoril te besede s čudovito krotkostjo. In v njegovem vedenju je bilo nekaj tako plemenitega, v njegovi otožnosti pa tak odsev resnične veličine, da so ga morali vsi ti možje kot poznavalci neustrašenosti in izvedenci lepote nehote občudovati.

Primavera je stala ob strani in gledala ta mučni prizor, ne da bi mogel kdorkoli uganiti čustva, ki so vznemirjala njeno srce in ji dvigala prsi v burnem dihanju.

Knez Manfredi se je ugriznil v ustnice.

»Objasnite se,« je povzel kratko.

Vitez se je obrnil k Primaveri.

»Milostljiva,« je dejal, »ko me je sreča privedla vam naproti in mi naklonila, da sem se mogel postaviti med vas in med meniha, takrat nisem vedel, kakšne prijatelje in kakšne sovražnike imate!... Če sem se s tem, da sem izpolnil dolžnost, ki bi jo bil storil vsak drugi na mojem mestu, izpostavil sovraštvu Cezarja Borgia, vsaj nisem vedel za to... Da sem vedel, milostljiva, potem bi bil smatral za veliko čast, da se morem tvegati za vas... Toda — vedel nisem; iz tega sledi, da nikakor ne zaslužim hvale, ki ste jo prej izrekli o meni... Dodajam še, da sem prišel v Italijo kot revež in osamljen človek, z edinim namenom, da stopim v službo njegove svetlosti Cezarja Borgia...»

»Dobro, gospod,« je živahno vzkliknil knez Manfredi »ako se še niste zavezali...»

»Zavezal sem se!« ga je prekinil Ragastens. »Govoril sem s knezom Borgia. Sprejem, ki mi ga je pripravil, prekaša vse moje nade. Najsi mu morejo ljudje očitati karkoli, njegova dobrotnost do mene je bila takšna, da mi najnavadnejša hvaležnost prepoveduje soditi, dokler ga nisem videl pri delu z lastnimi očmi...»

»Kako prihajate potem na ta kraj?«

»Ko sem prišel semkaj, prisegam, da nisem vedel, da najdem tu Cezarjeve sovražnike...»

Zdaj je pristopila Primavera.

(Nadaljevanje sledi.)

Mali oglas, ki služi v poslovne in socialne namene občinstva; vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitva, dopisovanje in oglaševanje ali reklamnega značaja; vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Opremljeno sobo

oddam gospodični uradnici. Razlagova ulica 25, II. nadstr., desno. 419

Pisarniško moč (gospodično),

zmožno slovensčine in nemščine ter strojepisja sprejememo. Pismene ponudbe pod »Pisarna« na upravo »Večernika«. 400

Dve gospodični

uradnici se sprejme na stanovanje in hrano. Krekova ulica 5/I., desno. 420

Dijaka

sprejemem na stanovanje. Naslov v upravi lista. 424

Hišo,

trgovsko ali tudi drugo na prometni točki Maribora kupim. Ponudbe z opisom in navedbo cene na upravo lista pod »K. N.« 427

Sportniki!

Drsalke brusi in ponikla najbolje in najceneje, mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14.

Hočete

prodati, kupiti, posestvo ali hišo, javite to realitetni pisarni Simčič, Aleksandrova c. 6, I. nadstr., vrata 6. 423

Stanovanje,

soba in kuhinja, električna luč, oddam s 1. marcem za mesečnih 250 Din. Naslov v upravi »Večernika«. 425

20% kronske bone kupimo!

Plačamo najvišjo dnevno ceno. Prometna bančna družba, Maribor, Cankarjeva ulica 14. 307

Veseličnim prireditvam

v mestu in na deželi priporočam nageljčke in druge cvetlice po solidni ceni. Naročilom v naprej popust. Ivan Jemec, vrtnarstvo, Prešernova ulica. 82

Nezgodna, življenska, požarna

in druga zavarovanja urejuje strokovno zavarovalni tajnik K. Kraus, Maribor, Aleksandrova c. 24. Informacije brezplačno. 135

Mehanična delavnica

za popravila vseh vrst gramofonov, šivalnih strojev, zajamčeno so udne in brezkonkurenčne cene znane tvrde Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova 14. Zadostuje dopisnica, da pridem po stroj in gramofon na dom.

Zgubil sem

na poti iz Počehova - Maribor zatvorač (Verschluss) malokalibrske puške znamke »Gego«. Najditelj se naproša, da odda zatvorač proti odškodnini upravi »Večernika« Maribor, Aleksandrova c. 13. U

Absolvent trgovske šole

z večletno uradniško prakso, večš slovenskega, nemškega, srbohrvatskega, italijanskega in francoskega jezika, išče nameščenje. Ponudbe prosim pod značko »Zanesljiv« na upravo lista. 432

Učenec

se sprejme v trgovini z železnino. Vprašati v upravi lista. 445

Lepe filetičpke

za zavese (ročno delo) poceni prodam. Aleksandrova cesta 55, pritličje, vrata 1. 444

Meblovano,

separirano sobo takoj oddam. Biščak, Aleksandrova cesta 43. 434

Učenca

sprejemem za izdelavo gornjih delov čevljev. August Gusel, čevljarški mojster, Radvanjska cesta 1. 431

PRODAJA iz POHIŠTVA

16 vrst različnih garnitur spalnih in jedilnih sob. Privatni kupci odločite se hitro! Izrabite to ugodno priliko prištediti si

50%

WEKA MARIBOR
ALEKSANDROVA CESTA ST. 15